

Richtingenstrijd rond ritueel misbruik

Worden vrouwen die zeggen slachtoffer te zijn van ritueel seksueel misbruik voldoende serieus genomen? Een groep behandelaars heeft kritiek op de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (LEBZ), die aangiftes van ritueel misbruik te snel van tafel zou vegen. „Slachtoffers worden 'rare knakkers' genoemd.”

10.2.e

Hoe ga je om met verhalen van vrouwen, die beweren slachtoffer te zijn van 'ritueel' seksueel misbruik? Een groep kritische behandelaars in de GGZ, therapeuten die met dergelijke patiënten werken, haalt hard uit naar de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (LEBZ). Zij noemen de LEBZ in een brief aan de Tweede Kamer 'ernstig bevooroordeeld'.

Sinds 1999 beoordelen de klinische psychologen, orthopedagogen en zedenrechercheurs van de LEBZ aangiftes van bijzondere zedendelicten, zoals die waarin sprake zou zijn van sadistisch misbruik met 'macabere, rituele kenmerken'.

Het adviesorgaan werd in het leven geroepen om [verifieerbare feiten zoals door de politie in opsporingsonderzoek verzameld te onderzoeken en zo onder meer](#) te voorkomen dat mensen die worden beschuldigd van seksueel misbruik al te lichtvaardig worden opgepakt. In een aantal geruchtmakende zaken, waaronder de Bolderkar-affaire en de Eper incestzaak, waren in voorgaande jaren onschuldige burgers beschadigd geraakt. Om dergelijke uitglijders te voorkomen, moesten in het vervolg de experts van de LEBZ eerst hun licht over de aangiftes laten schijnen.

Mediahype

Nu, twintig jaar later, stellen geestelijke hulpverleners dat de Landelijke Expertisegroep haar taak veel te rigoreus opvat. In een brief aan de Tweede Kamer noemen zij de LEBZ 'ernstig bevooroordeeld'. Als in een aangifte de omschrijving 'rituele kenmerken' voorkomt, zou die bij voorbaat niet serieus worden genomen.

„De leden van de LEBZ zeggen openlijk dat verhalen over ritueel misbruik in hun ogen zijn verzonnen”, zegt ^{10.2.e} „Een van hen noemt ritueel misbruik 'een mediahype uit de jaren 90'. Een ander spreekt over 'rare knakkers' als hij het heeft over overlevende slachtoffers. Slachtoffers durven geen aangifte meer te doen omdat zij weten dat bij de LEBZ dergelijke opvattingen leven.” ^{11.1}

Volgens [10.2.e], is het niet een kwestie van 'al of niet geloven'. „Wij nemen zedenzaken heel serieus, want wij weten ook wel dat de meest weezinwekkende dingen voorkomen. Maar als mensen aangifte doen van dit soort gruwelen, kijken wij naar het bewijs. En dat ontbreekt in de meeste gevallen.”

Opvattingen

In dit debat staan twee opvattingen lijnrecht tegenover elkaar. Aan de ene kant staan therapeuten als [10.2.e], die geloof hechten aan zogeheten 'hervonden herinneringen' van patiënten met een dissociatieve identiteitsstoornis (DIS). Deze zwaar getraumatiseerde patiënten zeggen zich pas op latere leeftijd te herinneren hoezeer zij in hun kindertijd zijn misbruikt.

[11.1]

[11.1]

Het gaat dan om de getuigenissen van vrouwen [10.2.e]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[10.2.e] zegt de herinneringen aan het misbruik in therapeutische sessies te hebben 'hervonden'. Anderen, zoals [10.2.e]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted].”

[10.2.e]
[redacted]
[redacted]

Geruchtmakend

Het probleem is, zoals [10.2.e] al opmerkte: toon maar eens aan dat dergelijke misbruikverhalen een basis hebben in de werkelijkheid. [10.2.e]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Voor therapeute ^{10.2.e} staat vast dat de verhalen van haar cliënte, die nog altijd verstrikt zegt te zijn in het web van 'de cult', berusten op waarheid. In haar ⁰ aan haarzelf gerichte, anonieme dreigmails ² zien, 'afkomstig uit het netwerk': het zijn in merkwaardig archaïsche taal opgestelde, half rijmende tekstjes, waarin ook ^{10.2.e} gezin wordt bedreigd. Schokkend zijn de meegestuurde, zeer expliciete foto's, waarop seksueel getinte mishandelingen zijn te zien.

Een deel van de Tweede Kamer – SP, GroenLinks en Partij van de Arbeid – zou graag zien dat minister Grapperhaus (CDA) van Justitie een onafhankelijk onderzoek laat uitvoeren naar 'aard en omvang van georganiseerd sadistisch misbruik van kinderen', waarbij 'nadrukkelijk de getuigenissen en ervaringen van overlevers van ritueel misbruik en hun therapeuten worden betrokken'. Eerder zei de minister een dergelijk onderzoek niet nodig te achten 'omdat er in de afgelopen zeven jaar maar drie aangiftes aan de LEBZ zijn voorgelegd zijn gedaan die aspecten van ritueel misbruik zijn gedaan bevatten'.

Overlappingen

Toch ontving de redactie van het VPRO-onderzoeksprogramma Argos, naar aanleiding van een uitzending over één slachtoffer, 140 reacties van vrouwen, die zeggen eveneens slachtoffer te zijn van ritueel seksueel geweld. Journaliste ^{10.2.e} onderzocht de verhalen en schrok van de overlappingen. „De namen van misbruiklocaties en die van daders komen in een aantal van die verhalen overeen, zonder dat de vrouwen elkaar kennen.”

Dat deze vrouwen de LEBZ kennelijk mijden, vindt therapeute ^{10.2.e} opmerkelijk. „Waarom melden zij zich wel bij Argos?“, vraagt zij retorisch.

11.1